

Aanbiedingsformulier

Betreft

Stand van zaken (financiering) eID

Contactpersoon

Bureau Digicommissaris

info@digicommissaris.nl

Datum

25 januari 2016

Kenmerk

2016-0000054358

Bijlagen

-

Geagendeerd staat een stand van zaken rond (financiering) eID. Deze stukken zijn ingebracht door het ministerie van BZK en omvatten een oplegger, een memo en een aantal bijlagen.

Het Nationaal Beraad wordt verzocht:

- kennis te nemen van de huidige stand van zaken en van bovengenoemde actiepunten.
- in te stemmen met een zo actueel mogelijk rapportage aan de MCDO over de voortgang en eventueel resterende dilemma's. Deze rapportage wordt kort voor de MCDO gemaakt om de meest actuele stand weer te geven.

Oplegnotitie

Betreft: stand van zaken voorbereiding financieringsvoorstel eID

Tijdens de MCDO van 1 december jl. is herbevestigd dat er een multimiddelenstrategie moet komen voor betrouwbare elektronische identificatie. Niet alleen is de afhankelijkheid van slechts 1 middel in het publieke domein, DigiD, te kwetsbaar met het oog op eventuele storingen. Daarnaast moet er, in verband met diverse nieuwe en steeds privacygevoeliger digitale transacties een hoogwaardiger oplossing komen. Daarbij wordt dit zeer belangrijk én urgent geacht voor belangrijke kabinetsprioriteiten zoals de VWS agenda voor het betaalbaar houden van de zorg en de investeringsagenda van de Belastingdienst.

Verder heeft de Tweede Kamer via een aangenomen motie bevestigd daarbij niet alleen op private middelen te willen koersen maar ook een publiek middel van het hoogste betrouwbaarheidsniveau in 2017.

De precieze inrichting van de multimiddelenstrategie wacht op de kort voor de komende zomer geplande pilot evaluatie. De evaluatie gaat over de pilots publieke middelen, private middelen, en het bankmiddel. Wanneer deze evaluatie zijn afgerond, is het zaak om snel te kunnen starten met de doorontwikkeling van de multimiddelenstrategie, inclusief publiek middel.

Binnen de GDI is voorzien in de financiering van de pilots publiek middel en een deel van de programma kosten. De doorontwikkeling en uitrol van de multimiddelenstrategie, inclusief het publieke middel, is daarbij niet meegenomen. Conform de financiële spelregels van de GDI wordt eID als een nieuwe voorziening gezien.

Om die reden is de afgelopen maanden getracht de benodigde financiële middelen bijeen te krijgen voor de ontwikkeling van het publiek middel (23 mln over 2016 en 2017 samen). Ook is een aanzet gemaakt voor de wijze van structurele financiering van uitvoering en beheer van het publieke middel. Zonder de benodigde financiële middelen kan niet worden gestart met vervolgvactiteiten voor het publieke middel na de pilots.

In een hoogambtelijk overleg met de meest betrokken departementen op 22 januari jl. is bijgaande notitie besproken. Belang en urgentie van het publieke middel zijn opnieuw herbevestigd, maar over de incidentele bijdrage van 23 mln is geen akkoord bereikt. De aanzet voor de structurele financiering werd als positief ervaren met daarbij het verzoek om de precieze uitwerking hiervan ter hand te nemen. Ook werd duidelijk dat men veel eerder dan per 2028 een volwaardig operationele multimiddelenstrategie wil. Daarom wordt uitgezocht welke – praktisch haalbare - substantiële versnelling tegen welke kosten mogelijk is voor de uitrol van het publieke middel.

Verder wenste men zo goed mogelijk inzicht te krijgen in welk middel er precies ontwikkeld wordt en in welke mate dit aan de gestelde eisen voldoet.

Tot slot is gesteld dat duurzame elektronische identificatie en de digitale infrastructuur als zodanig uitermate belangrijk zijn. Hiervoor volstaat een versnipperde aanpak (qua inhoud en financiering) niet. Dit is dan ook een relevant thema voor een nieuw kabinet.

Bovengenoemde punten leiden tot de volgende acties. Het tempo wordt deels gedictieerd door het traject van de voorjaarsnota. Immers: als we dat moment voorbij laten gaan, is er vooralsnog financieel niets geregeld voor de ontwikkeling van de multimiddelenstrategie en wordt verdere uitrol van in ieder geval de publieke middelen ernstig vertraagd.

1. BZK tracht, met input van betrokken en belanghebbenden partijen, alsnog een oplossing te vinden voor de nog ontbrekende middelen (23 mln.) voor de initiële ontwikkeling van publieke middelen op het hoogste beveiligingsniveau.
2. BZK werkt, met input van betrokken partijen, de financieringsafspraken voor de structurele situatie preciezer uit.
3. BZK onderbouwt met input van andere partijen - mede in aanloop naar een nieuw kabinet - nader het belang van duurzame elektronische identificatie en van de digitale infrastructuur in den brede
4. BZK beschrijft met input van andere partijen - en zover als voorafgaand aan afronding van de pilots mogelijk is - zo concreet mogelijk welk publiek middel er wordt ontwikkeld en in hoeverre het aan de gestelde eisen voldoet.

5. BZK beschrijft concreter, naar de huidige inzichten en voortvloeiend uit de nu lopende activiteiten, wanneer welke hoogwaardiger publieke en private middelen beschikbaar komen in het kader van de gaandeweg steeds verder vorm krijgende multimiddelenstrategie. Dit als kader voor scenarioanalyses voor en eventuele beslissingen over versnellingen.
6. BZK zoekt uit, met behulp van andere partijen, welke substantiële versnelling van de invoering van het publieke middel tegen welke kosten mogelijk is.

Het Nationaal Beraad wordt verzocht:

A. Kennis te nemen van de huidige stand van zaken en van bovengenoemde actiepunten.

B. In te stemmen met een zo actueel mogelijk rapportage aan de MCDO over de voortgang en eventueel resterende dilemma's. Deze rapportage wordt kort voor de MCDO gemaakt om de meest actuele stand weer te geven.

memo

ACDO: eID

te

Aanleiding

Tijdens de MCDO van 1 december jongstleden is (her)bevestigd dat er een multimiddelenstrategie¹ komt ten behoeve van een betrouwbare elektronische identificatie. Achtergrond hiervoor is dat het kabinet wil dat burgers betrouwbaar online zaken kunnen doen waarbij het risico van een *single point of failure* wordt ondervangen. Eveneens is vastgesteld dat een publiek middel deel uitmaakt van deze multimiddelenstrategie. De ontwikkeling van een publiek middel, van het hoogste betrouwbaarheidsniveau wordt ervaren als urgent en noodzakelijk. Ontwikkeling, gebruik en beheer van het publieke middel – en van andere onderdelen van het systeem – brengen kosten met zich mee. Met de ontwikkeling van het publieke middel kan pas worden gestart als er een sluitend financieringsvoorstel ligt. Beoogd is om dit bij VJN 2016 gereed te hebben. Een werkgroep o.l.v. dFEZ BZK is hier de afgelopen periode mee aan de slag geweest. Bijgaande nota is in samenwerking met de werkgroep tot stand gekomen. Leden van de werkgroep hebben echter geen instemming verleend aan het dekkingsvoorstel. Ook blijven leden verdeeld over de reikwijdte die is gehanteerd voor kostenplaatje en dekkingsvoorstel. Terecht hebben werkgroepleden erop gewezen dat er nog inhoudelijke beslispunten zijn waarover op enig moment een (politiek) besluit moet vallen. Dan gaat het bv om versterking of uitfasering DigiD (in samenhang met gewenste tempo van uitrol eID) en de mate waarin wordt doorbelast aan de burger. Deze beslissingen zijn mede afhankelijk van de uitkomst van de pilots. Hierover volgt daarom besluitvorming op een later moment in de daarvoor bestemde gremia.

Vervolgstappen zijn dat deze nota (met de beslispunten) wordt voorgelegd aan het Nationaal Beraad (2/2/2016), de ACDO (12/2/2016) en uiteindelijk de MCDO (1/3/2016). Desgewenst kan de nota ook naar het IOFEZ van 28/1.

Beslispunten

1. Instemming van betrokken departementen met het dekkingsvoorstel voor de ontwikkelkosten Publiek Middel plus aanvankelijke kosten van vast beheer en inrichten van toezicht, van naar schatting cumulatief 23 mln (2016/2017).
2. Commitment - van alle partijen in het Nationaal Beraad - aan het dekkingsvoorstel voor de *structurele* kosten. Dit voorstel is een combinatie van de vier genoemde componenten (geen keuzemenu). Daarvan is een belangrijk deel gebaseerd op doorbelasting op basis van gebruik.

¹ Multimiddelenstrategie houdt in dat meerdere middelen naast elkaar kunnen worden gebruikt. Hierdoor neemt de Single Point of Failure af. De kans op uitval van een functionaliteit is beperkt omdat alternatieven beschikbaar zijn die de verstoring kunnen opvangen.

Opzet nota

Deze nota geeft de stand van zaken van eID weer. Aan de orde komen de uitgangspunten die worden gehanteerd voor de inrichting van een Uniform Toelatingsstelsel. Verder wordt expliciet benoemd welke beleidskeuzes nog moeten worden gemaakt. Hoewel kort wordt stilgestaan bij de kosten van alle onderdelen van het Uniform Toelatingsstelsel, beperkt deze nota zich tot een kostenraming en een dekkingsvoorstel voor het publieke eID-middel. Het dekkingsvoorstel gaat uit van een knip tussen de ontwikkelkosten van het publieke middel en de structurele kosten voor gebruik en beheer.

Stand van zaken elektronische identificatie

In het regeerakkoord is de doelstelling opgenomen dat burgers en bedrijven in 2017 digitaal zaken met de overheid moeten kunnen doen. In dat verband kiest het kabinet voor één regime voor middelen voor identificatie en authenticatie die burgers toegang geven tot het BSN-domein als een belangrijke randvoorwaarde voor Digitaal 2017. In dit kader worden in de eerste helft van 2016 pilots met verschillende inlogmiddelen uitgevoerd:

- Pilots met publieke middelen in het publieke (BSN) domein. Dit zijn Wettelijke Identificatiemiddelen (WID) zoals de Identiteitskaart en een specimen van het rijbewijs, die uitgerust worden met eID functionaliteit;
- Pilots met private middelen in het publieke (BSN) domein op basis van het afsprakenstelsel Idensys;
- Pilot met bankenmiddelen voor toegang tot de Belastingdienst;
- Pilot ter versterking van DigiD.

Met uitzondering van de pilot versterking DigiD, worden alle pilots geëvalueerd. Een commissie, onder voorzitterschap van dhr. P.W.A. Veld, brengt over de evaluatie advies uit aan de minister van BZK. Voor alle pilots worden dezelfde evaluatiecriteria gehanteerd.² Voor het zomerreces wordt een kabinetsbesluit genomen hoe de verschillende inlogmiddelen worden uitgerold.

Politiek

Tijdens het VAO³ zijn drie moties aangenomen. De moties hebben betrekking op:

1. Het inrichten van een Uniform Toelatingsstelsel voor inloggen van burgers bij de overheid (BSN-domein).
Dat betekent dat er:
 - Toezicht en beheer moet worden ingericht;
 - Certificering moet worden ingericht o.b.v. publieke toelatingseisen;
 - Uniforme eisen geformuleerd moeten worden die gelden voor zowel publieke als private middelen die in het publieke (BSN-) domein gebruikt worden;
 - Toelatingseisen gereed moeten zijn voor de zomer van 2016.
2. Dat er een publiek middel moet komen in 2017;
3. De uitvoering van een BIT-toets gelijktijdig met de start van de pilots.⁴

² Zie brief van 19 november 2015, 26 643, nr. 371.

³ Het VAO vond plaats op 8 december 2015 en volgde het Algemeen Overleg van 25 november 2015 op, alwaar de Kamer geen akkoord kon geven op de start van de pilots. De Kamer is op 15 december, bij de stemmingen van de moties, akkoord gegaan met de start van de pilots.

⁴ Voor de uitslag van de stemmingen over de moties klik [hier](#).

In de brief aan de Tweede Kamer van 14 december 2015⁵ is vastgesteld dat verantwoordelijkheid voor de pilots met publieke en private middelen die toegang geven tot het BSN-domein bij de minister van BZK ligt.

Publieke eID-middelen

Er wordt een pilot uitgevoerd met de Nederlandse Identiteitskaart bij de gemeente Den Haag. In samenwerking met I&M (RDW) worden pilots met (een specimen van) het rijbewijs uitgevoerd bij de gemeenten Eindhoven en Groningen. Gekeken wordt hoe deze WID's (Wettelijke Identiteitsdocumenten) functioneren als digitaal inlogmiddel.⁶ Het publieke eID-middel met een hoog betrouwbaarheidsniveau⁷ maakt gebruik van de DigiD-infrastructuur. Op dit moment wordt onderzocht of o.a. internationale regelgeving toelaat dat het paspoort ook als eID middel kan fungeren. VenJ (vreemdelingenpas) en BuZa (geprivilegieerdenpas) hebben aangegeven dat zij over deelname aan eID besluiten op basis van de uitkomsten van de pilots met de publieke eID-middelen. De verantwoordelijkheid voor de afzonderlijke WID-documenten blijft gehandhaafd bij de beleidsdepartementen⁸; afspraken over de verantwoordelijkheidsverdeling voor de elektronische eID component op deze documenten zijn in voorbereiding. De planning is dat eind 2017 het publieke eID-middel gereed is voor uitgifte aan burgers. Deze planning vereist dat in de zomer van 2016 gestart kan worden met aanbesteden en certificering van de middelen. Voor de introductie van het Publieke eID-middel is op dit moment gekozen voor natuurlijke vervanging: bij aanschaf van een nieuw WID-document wordt de eID-functionaliteit meegeleverd. In dit tempo zijn in 2028 alle WID's voorzien van de eID-functionaliteit. Er wordt vanuit gegaan dat de burger, via leges, gaat betalen voor de eID functionaliteit. Uiteindelijk zullen in 2028 alle WID's voorzien zijn van een eID functionaliteit.

Idensys

De minister van EZ is verantwoordelijk voor het toezicht op Idensys. In een publiek-privaat stelsel worden afspraken gemaakt over de eisen en het normenkader. Er zijn pilots gestart om met private Idensys middelen toegang te geven tot het publieke (BSN) domein. Er dient afstemming met EZ plaats te vinden over de Uniforme Toelatingseisen voor private Idensys-middelen die toegang geven tot het publieke domein. Denk aan certificering en (her)gebruik van Idensys standaarden.

Bankenmiddel

Bij de Belastingdienst wordt een pilot uitgevoerd met het bankenmiddel. Gebruikers kunnen met hun bankpas inloggen bij de Belastingdienst. Deze pilot voldoet aan de technische eisen en normenkaders van Idensys. De evaluatie van deze pilot valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van BZK. Op basis

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 26 643, nr. 379.

⁶ De pilots hebben een wettelijke basis in de wet Elektronisch Berichtenverkeer. Dit is verder uitgewerkt in een Algemene maatregel van Bestuur en een ministeriele regeling. Materieel zijn de gebruiksvoorwaarden DigiD van toepassing.

⁷ De eIDAS verordening kent drie betrouwbaarheidsniveaus: laag, substantieel en hoog, waarbij tijdens het vaststellen van de eisen die eraan gesteld zijn rekening gehouden is met de betrouwbaarheidsniveaus uit STORK en ISO 29115; zie Uitvoeringsverordening (EU) 2015/1502 van de Commissie van 8 september 2015.

⁸ Zo blijft de minister van I&M verantwoordelijk voor het rijbewijs en de minister van BZK voor de Nederlandse Identiteitskaart.

van de ervaringen uit de pilot zal worden gekeken hoe de Uniforme Toelatingseisen kunnen gaan gelden voor het bankenmiddel. Het bankenmiddel zal uiteindelijk moeten voldoen aan de Uniforme Toelatingseisen en zich moeten laten certificeren. Een punt van aandacht is de kosten die banken in rekening zullen brengen aan de overheid voor het gebruik van hun infrastructuur.

DigiD

Momenteel beschikt de burger over het inlogmiddel DigiD. De ontwikkeling van eID kan niet los worden gezien van de ontwikkeling van DigiD. Een besluit over de toekomst van DigiD moet nog worden genomen. Ons beeld is dat DigiD doorontwikkeld moet worden, omdat:

- a) dit voornamelijk het enige publieke middel in het BSN-domein is;
- b) publieke en private dienstverleners afhankelijk zijn van transacties met DigiD;
- c) het publieke eID middel met betrouwbaarheidsniveau hoog gebruik maakt van de DigiD infrastructuur.

In de pilot wordt DigiD versterkt met een hoger betrouwbaarheidsniveau dan nu het geval is door de Remote Document Authentication-methodiek (RDA-methodiek). Met behulp van een cardreader wordt met bestaande WID-documenten extra controle uitgevoerd. Deze methodiek wordt als eerste toegepast met het rijbewijs. De huidige vorm van DigiD (inloggen met gebruikersnaam/wachtwoord en optionele sms verificatie) wordt zo versterkt.

Wetgeving

In de wet Generieke Digitale Infrastructuur worden alle toegangsdiensten geregeld en worden de Uniforme toelatingseisen vastgelegd. Het zal de basis zijn voor het stellen van uniforme eisen. Het streven is om deze wet eind 2016 aan de Tweede Kamer aan te bieden.

Afhankelijkheden

Binnen de uitvoering van het hele programma is een aantal onzekerheden waardoor de structurele situatie nog beweegt.

- Onduidelijk is nog wat de voorkeur van de burger zal worden met welke inlogmiddelen de burger straks gaat inloggen bij de overheid (in het BSN-domein). Is dat voornamelijk een Publiek Middel of ook een privaat middel?
- Binnen welke termijn gaan dienstverleners hun diensten digitaal aanbieden en hebben zij daarvoor ook het hoogste betrouwbaarheidsniveau nodig?
- Publieke dienstverleners zien DigiD als een 'gratis' middel. Zo lang dat het geval is, is de overstap naar een middel met een hoger betrouwbaarheidsniveau relatief duur.

Kosten van de multimiddelenstrategie, en van het publieke middel

Behulpzaam voor de discussie over de kosten is het overzicht in bijlage 1. Dit is een vereenvoudigde weergave van de multimiddelenstrategie. Een adequate inschatting van de (langjarige) kosten van de multimiddelenstrategie in het algemeen, en van het publieke middel in het bijzonder, is complex omdat de wijze waarop e.e.a. wordt ingericht niet is uitgekristalliseerd. Het gaat om nieuwe middelen. Er lopen nog pilots waarvan de uitkomsten van invloed zullen zijn op de

inrichting van de multimiddelenstrategie. Ook het betrouwbaarheidsniveau dat voor elk van de middelen wordt verlangd (en bereikt) zal van invloed zijn op het relatieve gebruik en de kosten.

Er was in de werkgroep discussie over de reikwijdte van de kosten die in kaart dienen te worden gebracht. Van veel onderdelen van het stelsel zijn de kosten nog niet helder. Wel geldt dat – als onderdeel van de multimiddelenstrategie – het publieke middel moet worden ontwikkeld. Dat kan pas ter hand worden genomen als daarvoor een kostenraming en een dekkingsvoorstel is. Dat is kort en goed waarom de focus ligt op het publieke middel. Dat is het ingekaderde deel in het overzicht in bijlage 1.

Voor de onderdelen buiten dit kader, geldt:

- Wanneer private middelen leveranciers (waaronder het bankenmiddel) besluiten om toe te treden tot het BSN domein, zijn hier kosten mee gemoeid voor publieke partijen. Hoeveel dat is, is nog niet bekend.
- Publieke dienstverleners maken kosten voor aansluiten en beheer. Een eerste grove inschatting van de kosten voor aansluiting belooft 1,5 mln per dienstverlener. (bron: SZW)
- Het handhaven (en versterken) van Digid is niet kosteloos. Voor Digid is een bedrag binnen GDI beschikbaar (exact bedrag is niet te noemen omdat over de gehele aanvullende post een efficiëntieaankondiging gold en bovendien een deel moet worden opgehaald bij de burger). Er is (nog) geen sommetje over hoe de kosten zich verhouden tot het nog beschikbare bedrag.

Uitgangspunten kosten publiek middel

Voor het kostenplaatje 'publiek middel' gelden volgende uitgangspunten:

1. De publieke kant van eID betreft (zie ook bijlage 1):
 - Een publiek middel
 - Authenticatiedienst
 - Toezicht en certificering
 - BSN-koppelregister
2. We gaan uit van geleidelijke invoering, waarbij het tempo wordt bepaald door het tempo waarin de huidige identificatiemiddelen verlopen. Kosten van versnelde invoering zijn dus niet in kaart gebracht.
3. Knip tussen ontwikkelkosten en de structurele kosten van gebruik en beheer. Omdat zoveel nog onzeker is, is besloten om in ieder geval de ontwikkeling te scheiden van de structurele beheersituatie.
De ontwikkelkosten zijn:
 - Uitvoering en evaluatie pilots (reeds gefinancierd)
 - Aanpassingen authenticatiedienst DigiD t.b.v. eID
 - Aanpassingen BSN-Koppelregister t.b.v. eID
 - Ontwikkelkosten publieke middelen

- Gereedmaken systemen voor structurele situatie
 - Project kosten
4. De ontwikkelperiode beslaat een periode van 2 jaar. Tegen het eind van deze periode gaan heel geleidelijk ook de vaste kosten van beheer lopen. Hiervoor is een beperkt bedrag bij de ontwikkelkosten opgeteld.
5. Het toezicht dient ingericht, maar de kosten van toezicht in volle omvang (beheersituatie) komen maar heel geleidelijk in beeld. Ook hiervoor is een beperkt bedrag bij de ontwikkelkosten opgeteld.

Omvang ontwikkelkosten

Tabel A geeft de ontwikkelkosten weer en de aanvankelijke kosten voor vast beheer en toezicht. De ontwikkelkosten zijn gebaseerd op een onderzoek van Ecorys van eind 2014. Ecorys heeft hiertoe interviews afgenomen bij alle betrokken partijen en een raming gemaakt van de langjarige kosten die met ontwikkeling, gebruik, beheer en uitvoering van het publieke middel gemoeid zijn. Het gehele resultaat van het Ecorys-onderzoek staat in bijlage 2. Voor de ontwikkelfase zijn alleen kolom 1 en 2 relevant. Een schatting van de aanvankelijke kosten voor vast beheer die tegen het einde van de ontwikkelperiode ontstaan, is lastig. We veronderstellen dat dit overeenkomt met de 'kosten vast beheer' in het eerste jaar (kolom III van de grote tabel). De kosten van toezicht ontbreken nog in het onderzoek van Ecorys. Op basis van ervaringsgegevens van EZ is hier uiteindelijk tot jaarlijks 6,5 mln mee gemoeid. We gaan ervan uit dat bij inrichten van het Uniform Toelatingsstelsel de kosten van toezicht geleidelijk oplopen en dat hier aanvankelijk de eerste 2 jaar (opbouw en opstart) niet meer nodig is dan in totaal circa 3 mln.

Tabel A. Ontwikkelkosten plus aanvankelijke kosten beheer en toezicht

	I	II			
	Ontwerp en ontwikkelfase	Opstartkosten, infrastructuur, productie voorbereiding	Vaste beheerkosten	Toezicht	Totaal
2016	4,1	2,1	0,0	1,4	7,6
2017	2,9	9,1	1,9	1,5	15,4
Totaal	7,0	11,2	1,9	2,9	23,0

Samengevat is voor de werkzaamheden zoals hierboven beschreven naar schatting cumulatief 23 mln nodig (7,6 mln in 2016, en 15,4 mln in 2017).

Omvang structurele kosten van gebruik en beheer

De meerjarige structurele kosten van het publieke eID-middel zijn met veel onzekerheden omgeven. De cijfers in bijlage 2 uit het onderzoek van Ecorys zijn hoogstens indicatief. Het onderzoek wordt momenteel herijkt. Verder zijn de

structurele kosten sterk afhankelijk van precieze inrichting van het Uniform Toelatingsstelsel en van het relatieve gebruik van de verschillende elektronische identificatie middelen.

Financieringsvoorstel

Het financieringsvoorstel gaat uit van een knip tussen de ontwikkelkosten en de structurele kosten voor gebruik en beheer. Voor de ontwikkelkosten wordt een concreet dekkingsvoorstel gedaan, voor de structurele situatie stelt deze nota uitgangspunten voor financiering voor.

Dekking van ontwikkelkosten

De kosten voor ontwikkeling, plus de aanvankelijke kosten voor beheer en toezicht belopen naar schatting cumulatief 23 mln. Voor dekking van deze kosten ligt het in de rede dat - naast BZK - ook de departementen die grootgebruiker zijn van een publiek eID-middel een bijdrage leveren. Dit grootgebruik is af te leiden van het huidige gebruik van de authenticatiedienst DigiD en is weergegeven in volgend overzicht. Tabel C bevat een voorstel om deze kosten te versleutelen over BZK plus de 4 grootste gebruikers. Het huidige voorstel differentieert niet tussen de respectievelijke aandelen van de grootgebruikers.

Tabel B.

	Aantal authenticaties	%
SZW	69.207.490,00	38,62%
Financiën	47.163.666,00	26,32%
VWS	33.413.247,00	18,65%
OCW	14.740.702,00	8,23%
Gemeenten	6.123.778,00	3,42%
IenM	3.895.958,00	2,17%
BZK	1.891.577,00	1,06%
VenJ	1.487.694,00	0,83%
Openbaar Bestuur - overig	783.143,00	0,44%
Waterschappen	347.249,00	0,19%
Provincies	139.379,00	0,08%
Eindtotaal	179.193.883,00	100,00%

Tabel C.

Bedragen x 1 mln.

Departement	2016	2017
BZK	0,8	2,2
FIN (belastingdienst)	1,7	3,3
OCW	1,7	3,3
SZW	1,7	3,3
VWS	1,7	3,3

*bijdrage BZK niet gebaseerd op gebruik, maar vanuit optiek van beleidsverantwoordelijk departement

Het incidentele bedrag van 23 mln is een zo goed mogelijke schatting van het budget dat nodig is voor de ontwikkeling van EID. Voorgesteld wordt dat dit geld op een centraal budget komt onder governance van het Nationaal Beraad. Op die manier houden partijen die nu meebetalen, maar ook alle partijen die belang hebben bij de inrichting (zoals departementen, dienstverleners en gemeenten), zeggenschap over inrichting en besteding.

Structurele fase

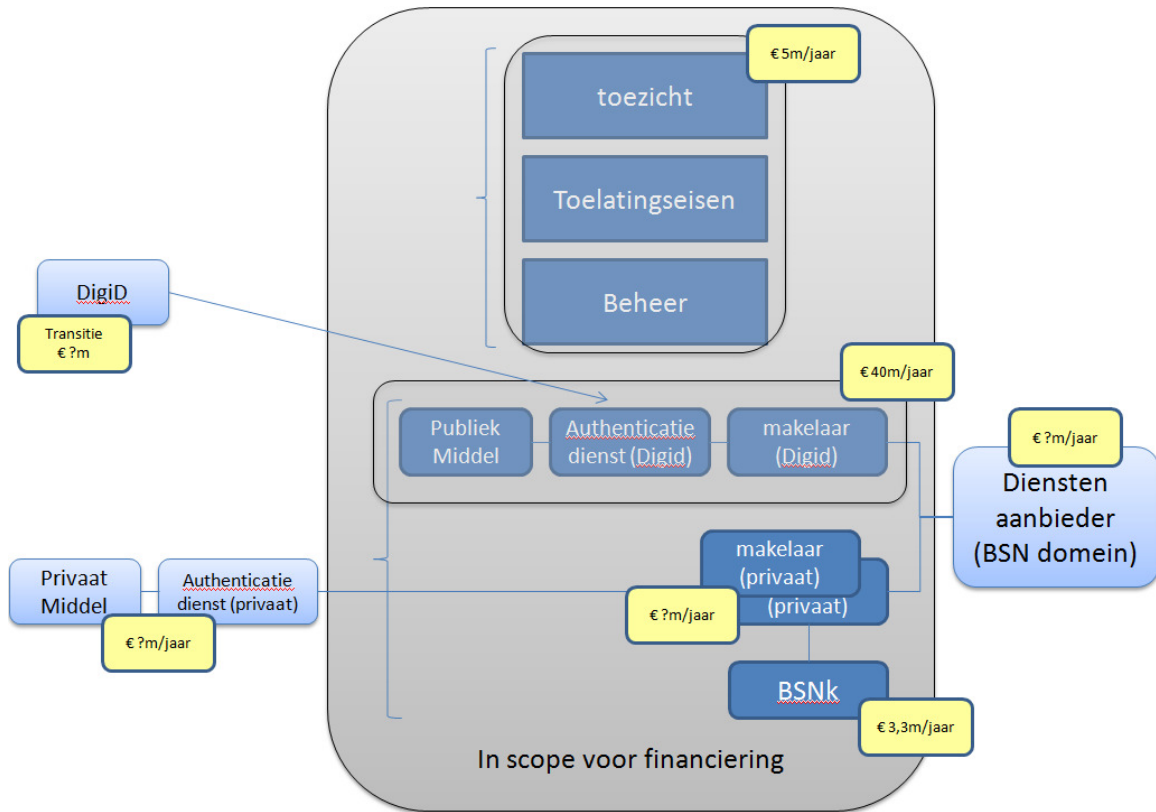
De structurele kosten die gemoeid zijn met het publieke middel kunnen nog onvoldoende in kaart gebracht worden. Wel weten we zeker dat er niet verwaarloosbare kosten zitten aan het gebruik en beheer. Naar huidige inschatting is voor gebruik, uitvoering en beheer van het publieke middel én voor het toezicht (op termijn) structureel circa 45 mln nodig is (d.i. tabel in bijlage 2, plus de kosten voor het toezicht). Een deel van deze kosten kan worden doorbelast aan burgers en private partijen, maar een belangrijk deel slaat neer bij departementen en dienstverleners. Deze schatting houdt nog geen rekening met de kosten van het private middel noch met de kosten voor de dienstverleners. In de situatie van een multimiddelenstrategie zullen sommige partijen vooral het publieke middel gebruiken, anderen wellicht vooral het private middel. Uitgaande van onderstaande uitgangspunten, krijgt het relatieve gebruik zijn weerslag in de versleuteling van de kosten.

Commitment aan onderstaande financieringsafspraken is net zo belangrijk als overeenstemming over de financiering van de ontwikkelkosten. Dat betekent commitment van departementen en medeoverheden dat zij (en de agentschappen die onder hen vallen) worden aangeslagen voor de kosten, en dat het relatieve gebruik daarvoor een belangrijke maatstaf is. Ook is politieke overeenstemming nodig over de (mate van) doorbelasting aan de burger, evenals aan private gebruikers. Voor de doorbelasting aan burgers zijn verschillende varianten denkbaar afhankelijk van de kosten die worden meegenomen in de kostprijs van de WID's. Voor de doorbelasting aan private gebruikers ligt het voor de hand dat deze gelijk is aan de doorbelasting die voor publieke partijen wordt gehanteerd. Het uitgangspunt van level playing field, speelt bij deze afwegingen een rol.

Samenvattend vragen we commitment op de volgende bouwstenen voor dekking van de structurele kosten van het publieke middel. Daarbij geeft bijlage 3 per kostenpost aan waar de kosten logischerwijs kunnen neerslaan:

1. Doorbelasting naar burgers via kostendekkende leges
2. Doorbelasting naar private dienstverleners als zorg- en pensioenverzekeraars
3. Doorbelasting naar publieke gebruikers (dienstverleners) zoals bv. het UWV, DUO, Belastingdienst en gemeenten.
4. Structurele bijdragen van departementen die baat hebben bij de elektronische identificatie, middels een logische verdeelsleutel.

Bijlage 1. Schematisch overzicht van multimiddel strategie

Bijlage 2. Integraal kostenoverzicht publiek middel eID
 Exclusief inrichten toezicht -

	I	II	III	IV	V	VI	VII
	Ontwerp en ontwikkelfase	Opstartkosten, infrastructuur, productie voorbereiding	Vaste beheerkosten	Variabele beheerkosten	productie en uitgifte van publieke middelen	onvoorzien 10%	Totaal
2015	2,2	1,9					4,1
2016	4,1	2,1	1,2				7,4
2017	2,9	9,1	2,9	0,1	0,8	0,4	16,2
2018			6,0	2,1	18,3	2,9	29,2
2019			6,7	3,4	11,7	2,4	24,1
2020			7,6	4,5	9,9	2,5	24,5
2021			8,5	5,5	8,6	2,5	25,0
2022			9,1	6,2	6,7	2,6	24,5
2023			9,6	6,6	6,7	2,5	25,5
2024			10,1	7,2	6,7	2,7	26,7
2025			11,2	8,4	13,4	3,7	36,7
2026			12,4	9,8	14,2	4,0	40,3
2027			13,5	11,0	12,2	4,1	40,7
struct 2028-2037 p. jaar			13,9	12,1	8,4	3,9	38,2
totaal t/m 2027	9,2	13,1	98,7	64,7	109,1	30,1	324,9

<p>Vaste beheerkosten bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gebruik van capaciteit van de authenticatiedienst DigiD (61%) - Doorontwikkeling Publieke middelen (extra beheer & Onderhoud authenticatiedienst) (9%) - Extra structurele beheerkosten DigiD vanwege de aanpassing aan de authenticatiedienst (12%) - Wijzigingen in Rijbewijsregister (extrakosten CNB), Beheerkosten CSP-CV Certificaten fabriek) (2%) - Kosten ondersteuning uitgifte (1e lijn helpdesk), 2e lijns. support eNIK & e-rijbewijs, communicatie kosten (16%) 	<p>Variabele beheerkosten bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - € 4 per call helpdesk 1e lijn (25%) - € 8 per keer heractiveren vergeten passwords (75%) <p>Productie en uitgifte van publiek middelen bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chipkosten (PUCmailer, laden applet & laden certificaat) van de 4 WID documenten (28%) - Applet & certificaat kosten e-NIK (7%) - Rijbewijs: kosten PIN mailer, distributie,extra kosten CNB (wijz.R'wijsregister), Activeren/revocatie (11%) - Cardreaders gebruikers WID documenten die niet m.b.v. smartphone kunnen legitimeren (26%) - Kosten uitgiften extra balie tijd. (29%)
---	---

*Deze gegevens zijn gebaseerd op de Ecorys Businesscase uit 2014 en cijfers van de betrokken uitvoerende partijen

Bijlage 3

Onderdelen binnen de scope hebben verschillende grondslagen en kennen een verschillende opbouw van kosten (vast/variabel). Per onderdeel is de ene financieringsvorm logischer dan de andere. Dit leidt, wanneer de kosten duidelijk zijn, tot een integrale dekkingssplaat waarin bijvoorbeeld autonome groei kan worden opgevangen zonder jaarlijkse collectes te doen:

1. Toezicht, toelating en beheer
Middels een structurele bijdrage vanuit betrokken departementen. (evt. met verdeelsleutel naar gebruik)
2. Publiek middel
De uitgifte publiek middel wordt middels leges naar de burger doorbelast
3. Authenticatiedienst vast
Vaste kosten worden middels leges doorbelast naar de burger.
4. Authenticatie dienst variabel
*Kosten helpdesk worden gedekt via een betaalnummer
Overige variabele kosten worden per tik doorbelast aan de dienstverleners (privaat en publiek)*
5. BSN-Koppelregister
Middels een structurele bijdrage vanuit betrokken departementen. (evt. met verdeelsleutel naar gebruik).